

WiFi – podstawowe pojęcia

Bezprzewodowa sieć fizyczna...

używa jako medium przestrzeni i fal elektromagnetycznych,
„fale radiowe”, mikrofale, okolice 2.4GHz lub 5GHz,
standardy IEEE 802.11, 802.11a/b/g/n/ac (z literką dotyczą warstwy fizycznej)
WEP, WPA/WPA2, 802.11i – bezpieczeństwo (szyfrowanie, istotne z powodu...)

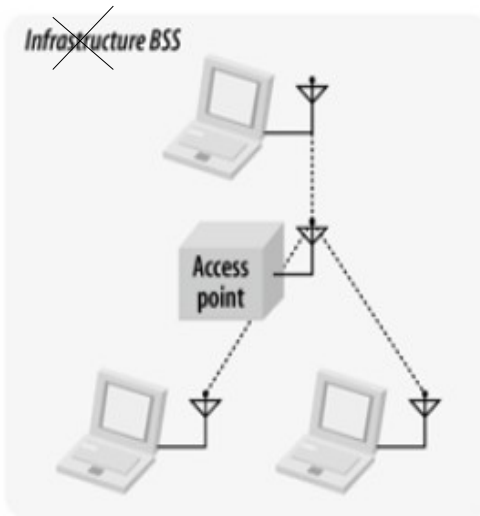
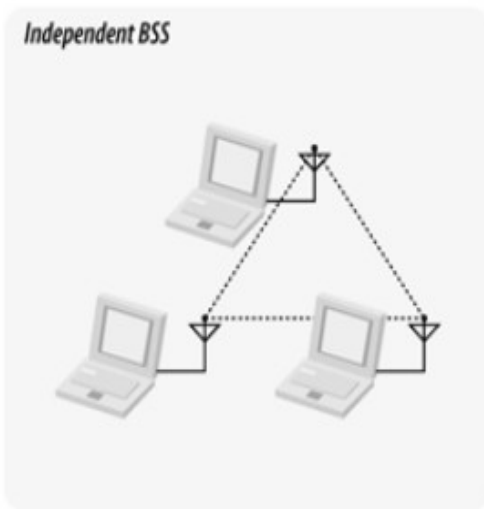
Access point (AP), stacja (STA, klient wifi),

BSS(Basic Service Set, 1x AP + stacje, dane za pośrednictwem AP) ,

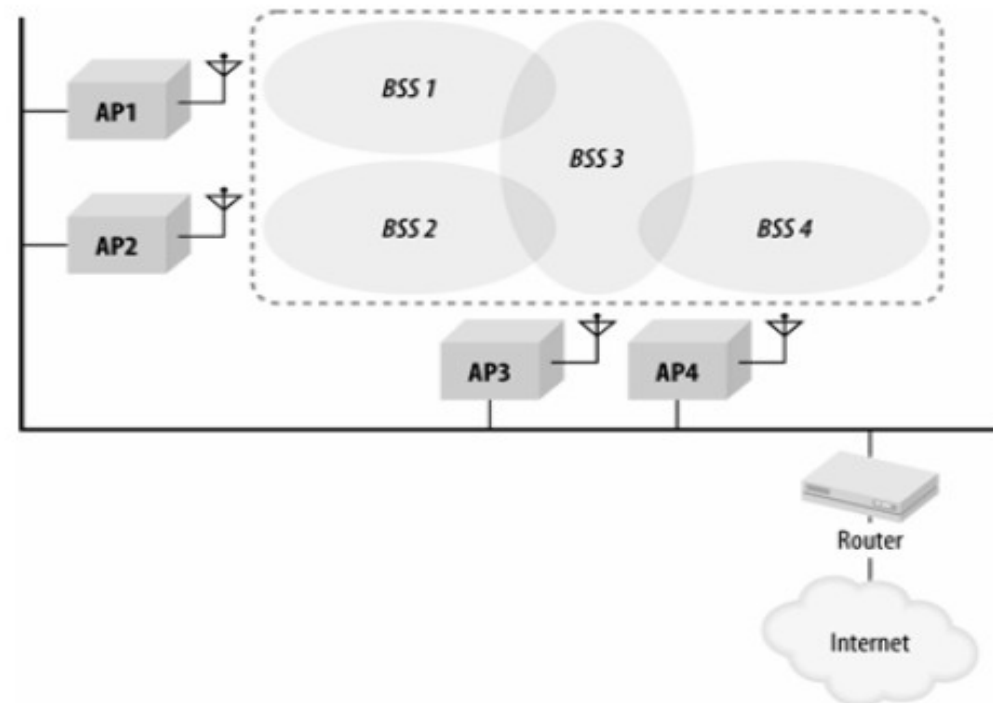
IBSS (Independent BSS, „ad-hoc”, bez AP),

ESS (Extended Service Set, wiele BSS + system dystrybucji, **jeden „nr sieci”**),

System dystrybucji (zazw. eth; most łączący wifi i eth ?),

Figure 2-5. Extended service set

WiFi – podstawowe pojęcia c.d.

(E)SSID - nazwa sieci, ma ją każdy AP, w ESS powinny być identyczne, ramka beacon

BSSID – adr sprzętowy AP, stacje wifi także mają adr sprzętowy

Adr sprzętowy wifi: tak sam jak eth!! 6 bajtów... też możliwy multi/broad-casting...

Kanały wifi, których używa BSS... jest ich 13, w BSS używa się 1 kanału !!,

bliskie BSSy powinny używać innych kanałów !!! kanały nie są odseparowane...

Bezpieczeństwo: stare złe rozwiązanie WEP (4 klucze),

nowe dobre rozwiązanie WPA/WPA2=802.11i (wpa_supplicant)

Linux: interfejsy sieciowe wifi mają nazwy postaci: wlan0, ...

Wyświetlanie widocznych AP: root# iwlist wlan0 scan

Podłączanie się do AP: root# iwconfig wlan0 essid „SSID/nazwa sieci”

Wyświetlanie kanałów: root# iwlist wlan0 chan

```
wlan0    13 channels in total; available frequencies :
```

```
Channel 01 : 2.412 GHz
```

```
Channel 02 : 2.417 GHz
```

```
Channel 03 : 2.422 GHz
```

```
Channel 04 : 2.427 GHz
```

```
Channel 05 : 2.432 GHz
```

```
Channel 06 : 2.437 GHz
```

```
Channel 07 : 2.442 GHz
```

```
Channel 08 : 2.447 GHz
```

```
Channel 09 : 2.452 GHz
```

```
Channel 10 : 2.457 GHz
```

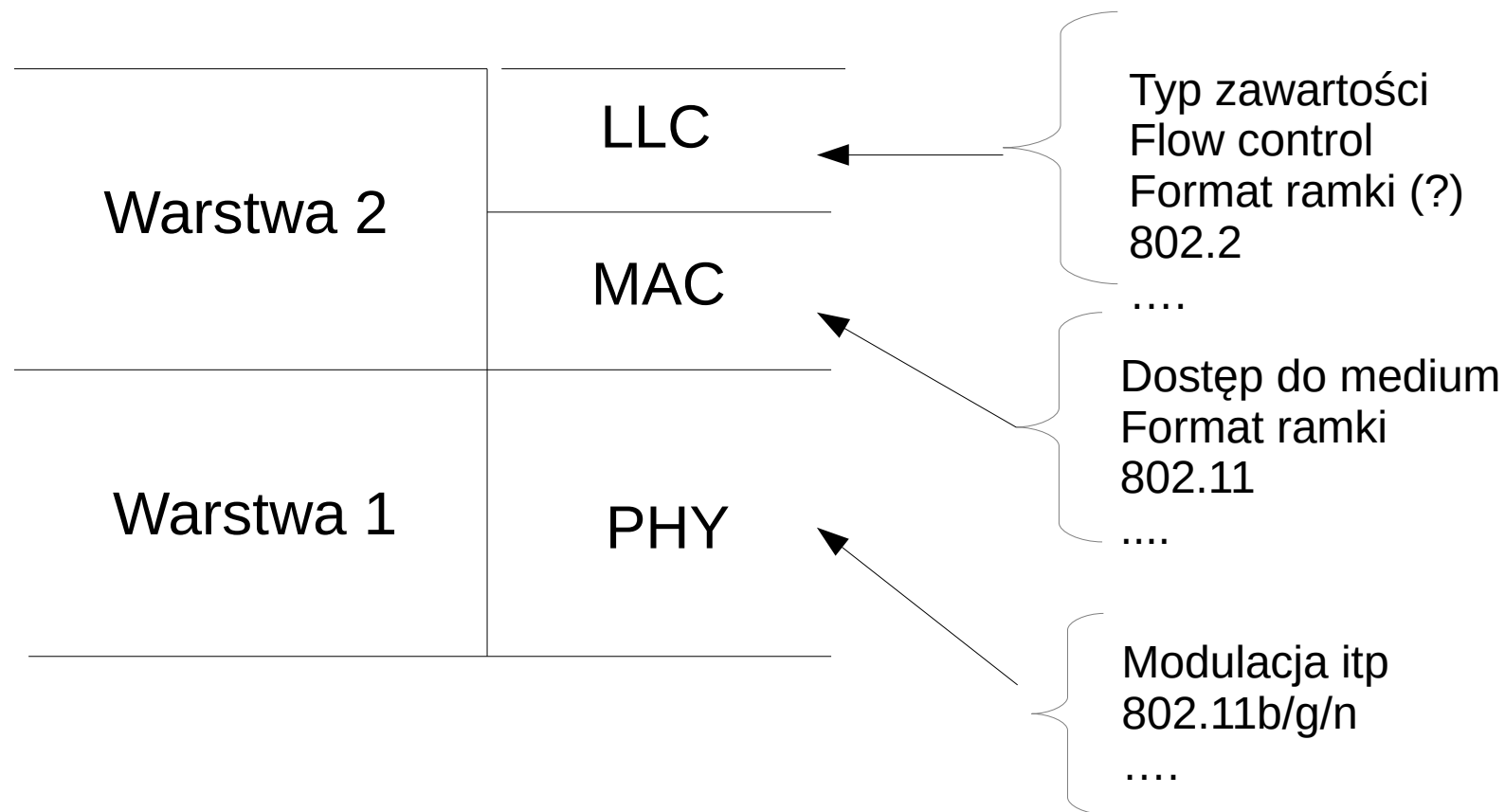
```
Channel 11 : 2.462 GHz
```

```
Channel 12 : 2.467 GHz
```

```
Channel 13 : 2.472 GHz
```

```
Current Frequency:2.427 GHz (Channel 4)
```

Podział warstw 1 i 2 na podwarstwy...

Wifi, warstwa 2, podwarstwa MAC

Dostęp do medium:

DCF = Distributed Coordination Function = CSMA/CA

PCF = Point -"- bez rywalizacji o dostęp, HCF = posiada elem QoS

CSMA/CA = Carrier Sense Multiple Access with Collision Avoidance

w eth było CSMA/CD ! w wifi **NIE MA** wykrywania kolizji w czasie nadawania !!

są pozytywne potwierdzenia ACK otrzymania ramki

jest okno Backoff losowej rywalizacji o dostęp do łącza (contention window),

stacje losowo wybierają slot z „contention window” i czekają odp czas,

okno zwiększa długość przy każdej nieudanej próbie wysłania ramki

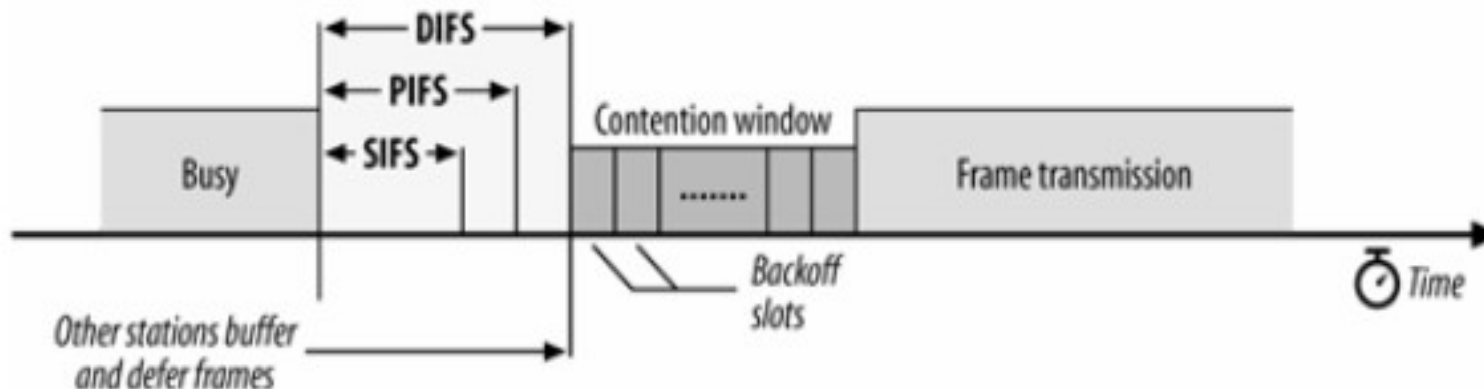
są odstępy czasowe między ramkami o różnej długości: DIFS, SIFS, EIFS, ...

jeśli nośnik był wolny przez czas DIFS + czas w oknie rywalizacji

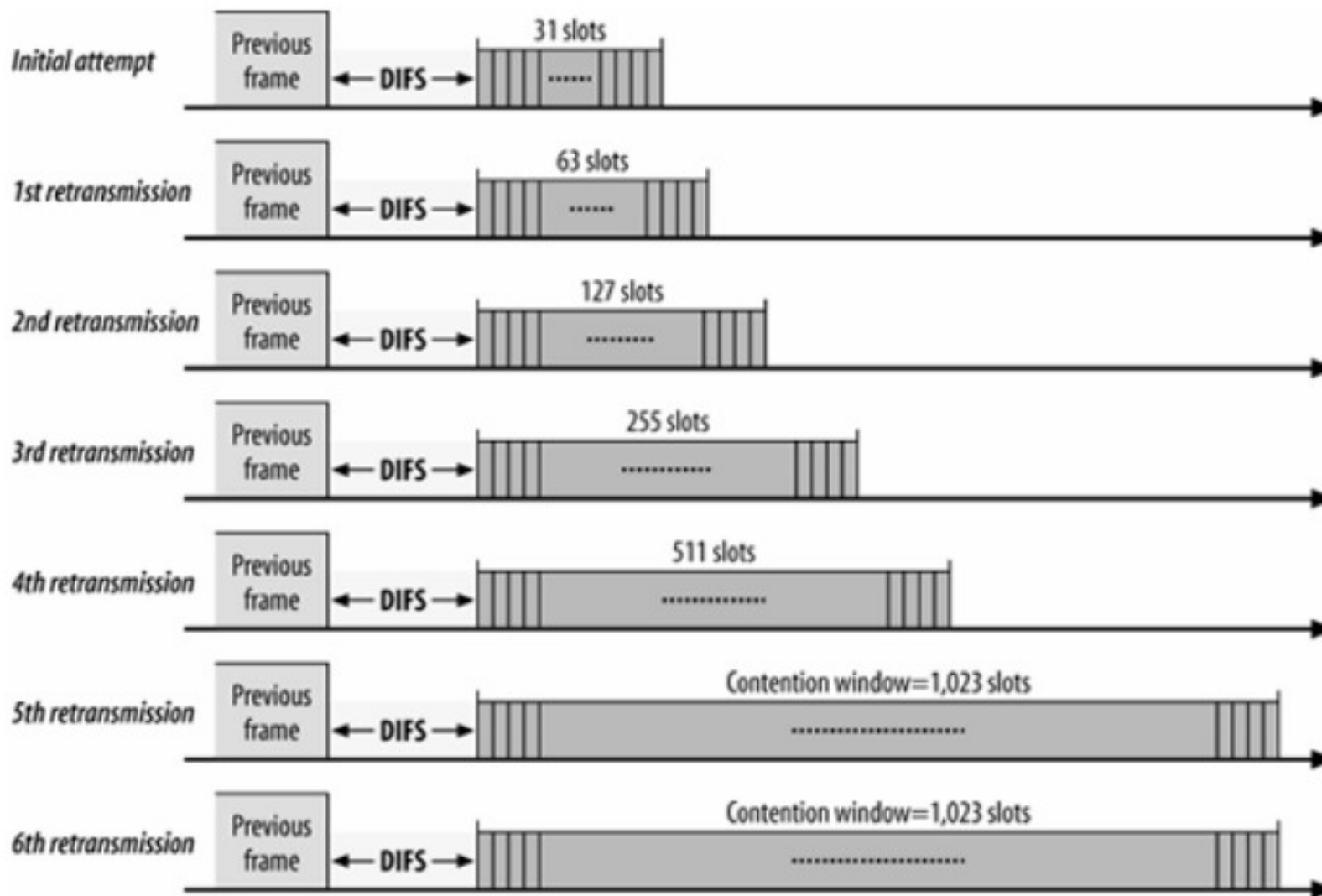
to można nadawać (jeśli był błąd to EIFS zamiast DIFS)

chodzi o to aby 1 stacja zaczęła nadawać z wielu próbujących...

są dodatkowe mechanizmy „rezerwowania” medium: NAV i RTS/CTS

Zmiana długości okna rywalizacji przy retransmisji (brak ack)

Wifi, warstwa 2, podwarstwa MAC, c.d.

Inne rozwiązania pozwalające uniknąć błędnych ramek (rezerwowanie medium):

prot RTS/CTS (Request To Send, Clear To Send), krótkie ramki do rezerw łącza inaczej: do „uciszania” innych stacji, znane z łącza szeregowego rs232...

Linux: próg RTS, chodzi o długość ramki, `iwconfig wlan0 rts`; jest też próg fragm!

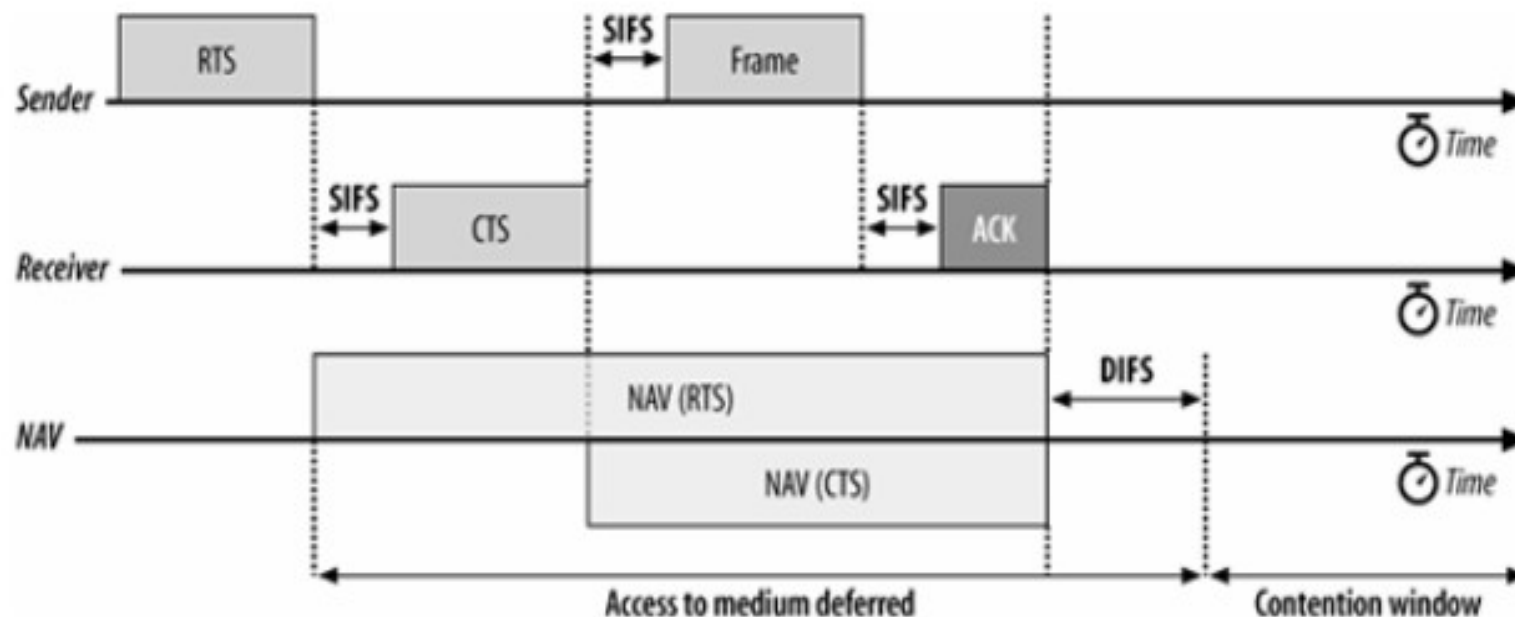
wektor NAV: ramki mają pole Duration, w którym informują o czasie nadawania... wszystkie stacje które widzą taką ramkę modyfikują swój wektor NAV który mówi jak długo medium będzie zajęte przez inną stację...

komunikacja nie tylko stacja – AP, ale także stacja – stacja !!!

(choć dane są zawsze przesyłane za pośrednictwem AP)

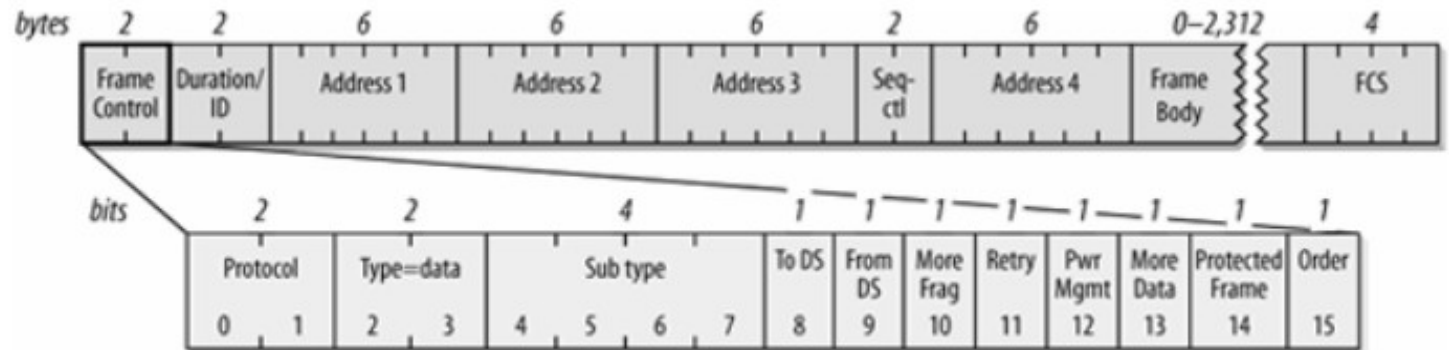
RTS/CTS rozwiązuje problem dalekich stacji:

1 stacja wysła rts, AP wysyła cts, 2 stacja widzi cts (choć nie widzi rts...)

Wifi, warstwa 2, podwarstwa MAC, c.d.

Format ramki wifi:

Co się znajduje w ramce ?

Typ i podtyp, b. dużo podtypów, typy ramek:

mgmt (beacon, auth, assoc, ...)

control (rts/cts, ack, ...),

data (max dług danych= 2304, 2296 z powodu nagł LLC/802.2)

Adresy:

dst, src, transmitter(?), bssid; interpret zależy od typu ramki !!

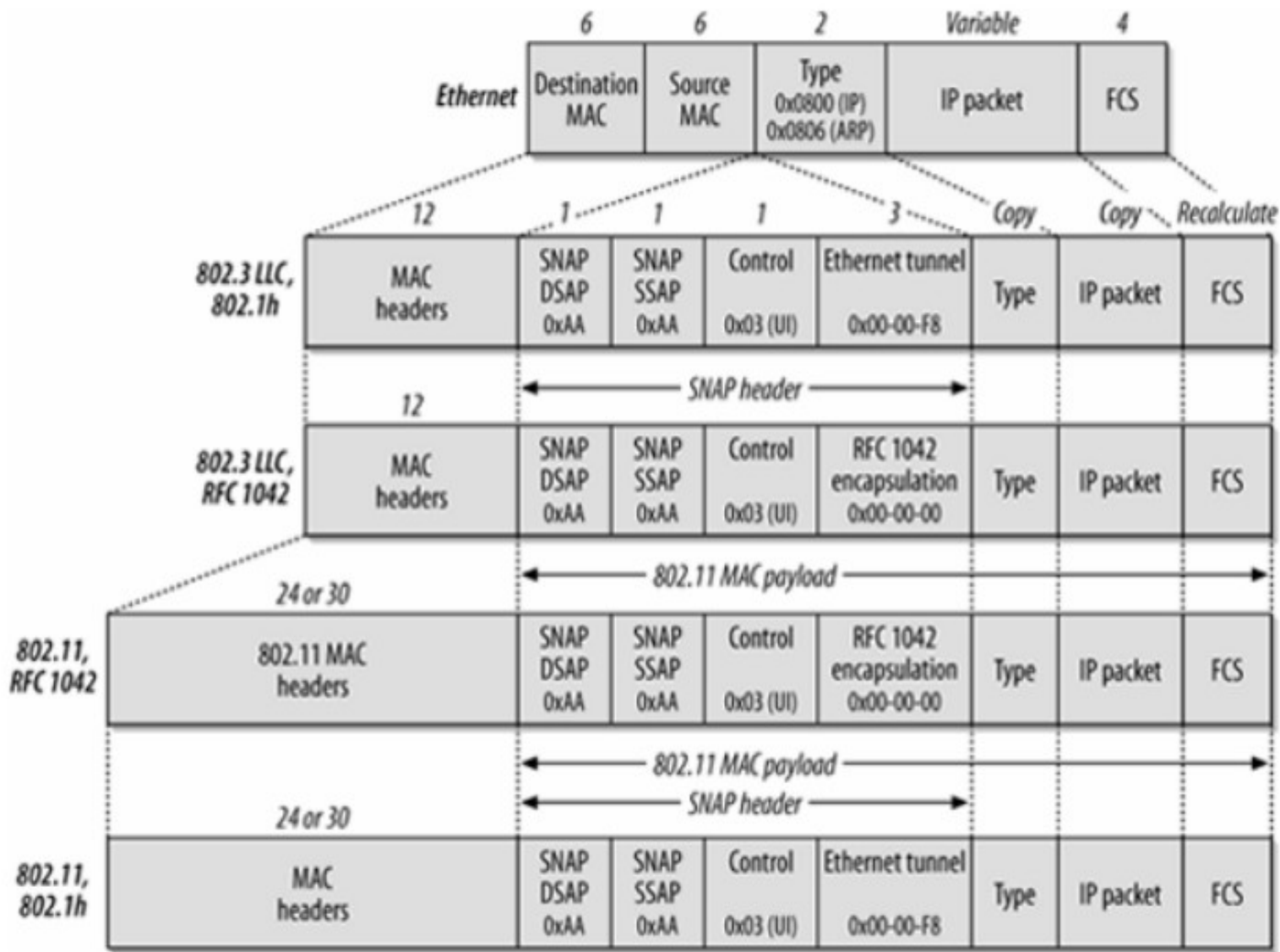
dst może być w tym samym BSS lub innym w ramach ESS

bssid jest po to aby odróżniać ramki naszego i cudzego BSS...

ramka może przeskakiwać między: wifi → eth → wifi (zmienia się adr3)

Zmiana ramki przy przeskakiwaniu wifi → eth → wifi w ESS...

Figure 3-13. IP encapsulation in 802.11

Wifi, warstwa 1 = PHY

Uzyskaliśmy dostęp do mediu, jak przesłać ramkę ???

Table 17.4 IEEE 802.11 Physical Layer Standards

	802.11	802.11a	802.11b	802.11g
Available bandwidth	83.5 MHz	300 MHz	83.5 MHz	83.5 MHz
Unlicensed frequency of operation	2.4–2.4835 GHz DSSS, FHSS	5.15–5.35 GHz OFDM 5.725–5.825 GHz OFDM	2.4–2.4835 GHz DSSS	2.4–2.4835 GHz DSSS, OFDM
Number of non-overlapping channels	3 (indoor/outdoor)	4 indoor 4 (indoor/outdoor) 4 outdoor	3 (indoor/outdoor)	3 (indoor/outdoor)
Data rate per channel	1, 2 Mbps	6, 9, 12, 18, 24, 36, 48, 54 Mbps	1, 2, 5.5, 11 Mbps	1, 2, 5.5, 6, 9, 11, 12, 18, 24, 36, 48, 54 Mbps
Compatibility	802.11	Wi-Fi5	Wi-Fi	Wi-Fi at 11 Mbps and below

Wifi, warstwa 1 = PHY

„SS” = Spread Spectrum, rozpraszanie widma,
użycie szerokiego zakresu częstotliwości fal radiowych (vs 1 częstotliwość nośna...)
w celu 1. uniknięcia zakłóceń, 2. zwiększenia przepustowości

FHSS = Frequency Hopping SS

skakanie po częstotliwościach wg pewnego wzorca, nadal używane przez Bluetooth !!

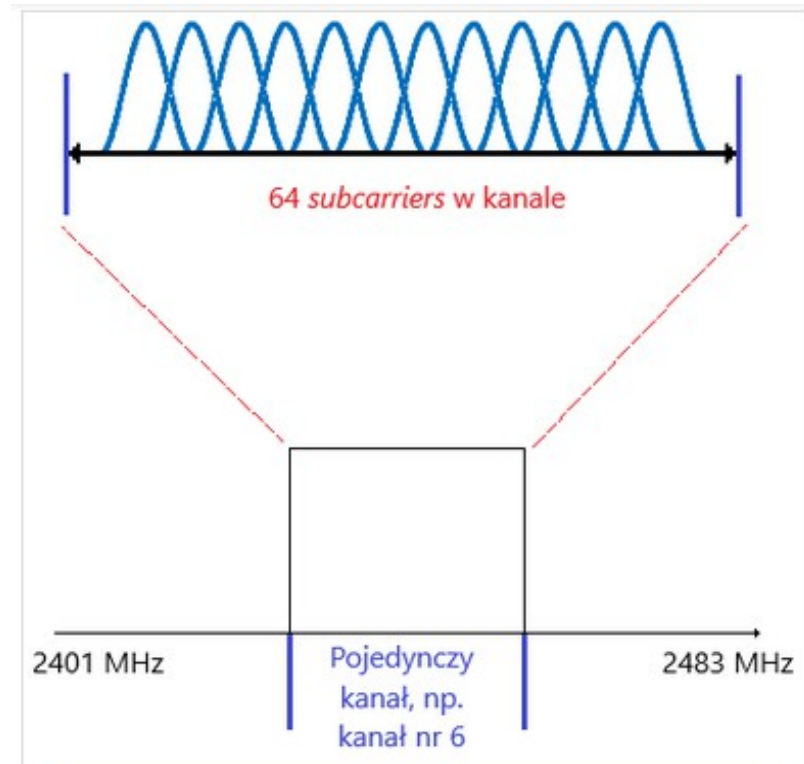
DSSS = Direct Sequence SS

bit zamieniamy na ciąg 11 bitów, kod Barkera „0” = 1 0 1 1 0 1 1 1 0 0 0, „1” negatyw
przesyłamy je równoległe 11 pod-kanalami (dlatego kanały DS są szerokie...)

OFDM = jak FDM (Frequency Division Multiplexing),
ale częstotliwości nośne są ortogonalne...

mogą być bliżej siebie! jest ich więcej !!
mamy więcej kanałów,
którymi możemy przesyłać dane...

OFDM →

Podział kanału na 64 subcarriers, każda o szerokości 31,25 KHz

Wifi, warstwa 1 = PHY, c.d.

Jak przesłać ciąg danych (bitów) przez pod-kanal?

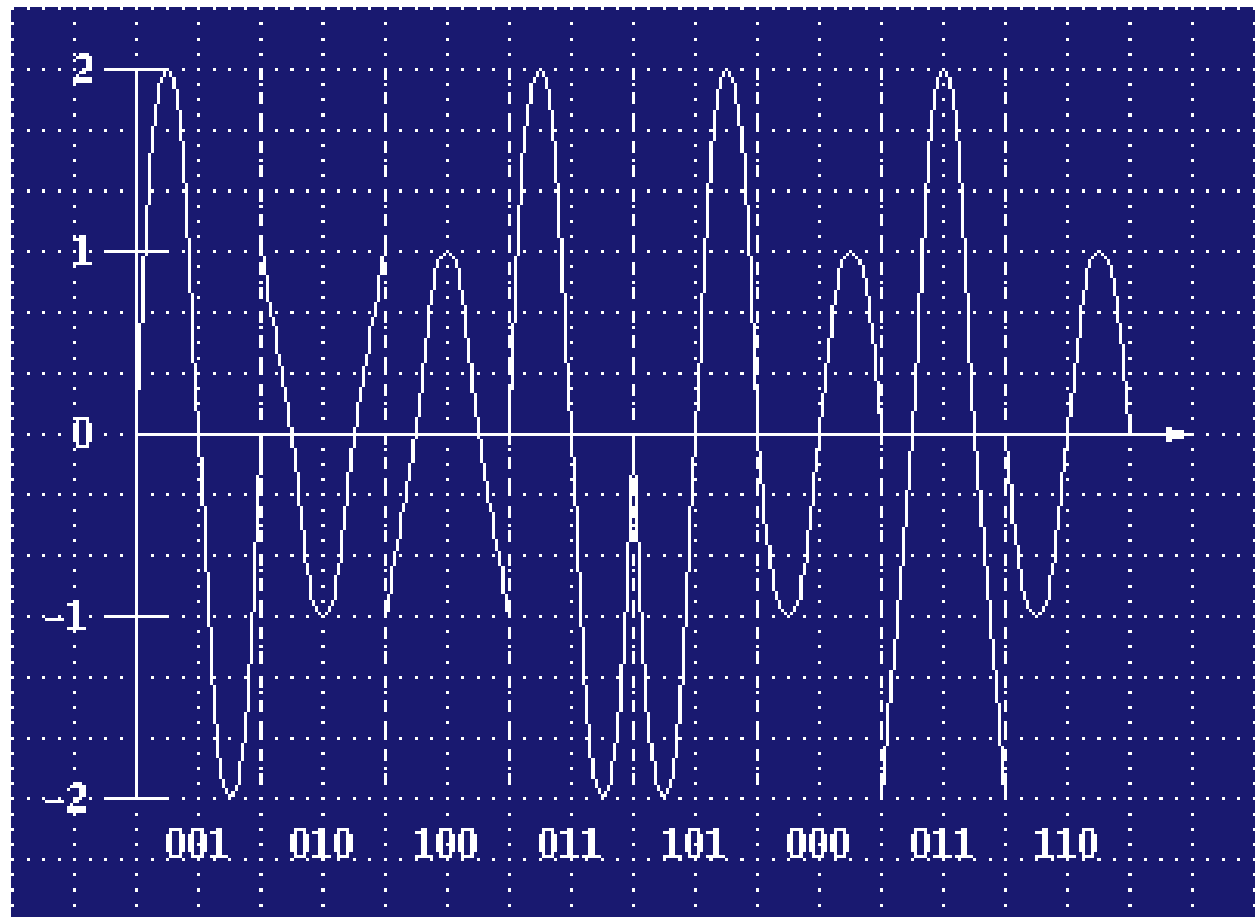
czyli modulowanie częstotliwości nośnej przez ciąg bitów...

są różne rozwiązania: AM (modulacja amplitudowa), FM (częstotliwościowa)

PSK (fazowa), mieszane, np. QAM (amplitudowo/fazowa, patrz tzw „konstelacje”):

Bit value	Amplitude	Phase shift
000	1	None
001	2	None
010	1	1/4
011	2	1/4
100	1	1/2
101	2	1/2
110	1	3/4
111	2	3/4

8-QAM

Wifi, bezpieczeństwo

Zawsze na początku:

1. autentykacja (open, shared key/ **tego nie używać**)
2. asocjacja (powiązanie z jednym AP)

WEP (**tego nie używać**), Wired Equivalent Privacy

szyfr strumieniowy RC4, zbyt dużo danych się ujawnia w ramkach !!!
4 klucze, nr klucza jest w ramce !

WPA/WPA2, 802.11i (tego używać), Wifi Protected Access

„Personal” WPA/WPA2-PSK PreShared Key

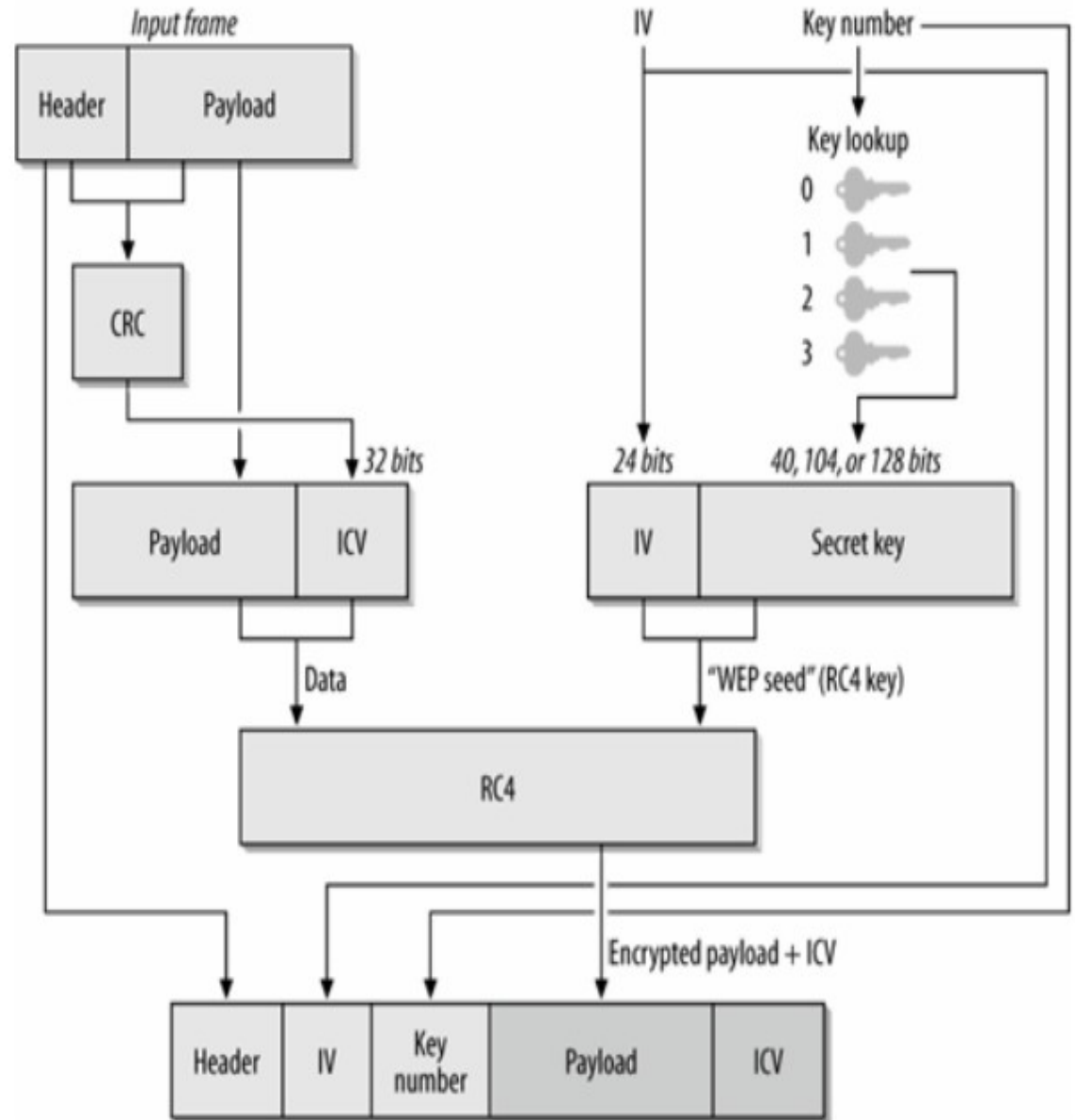
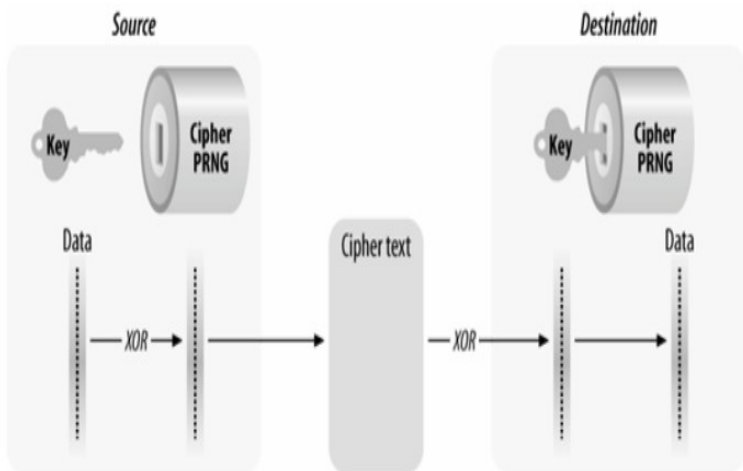
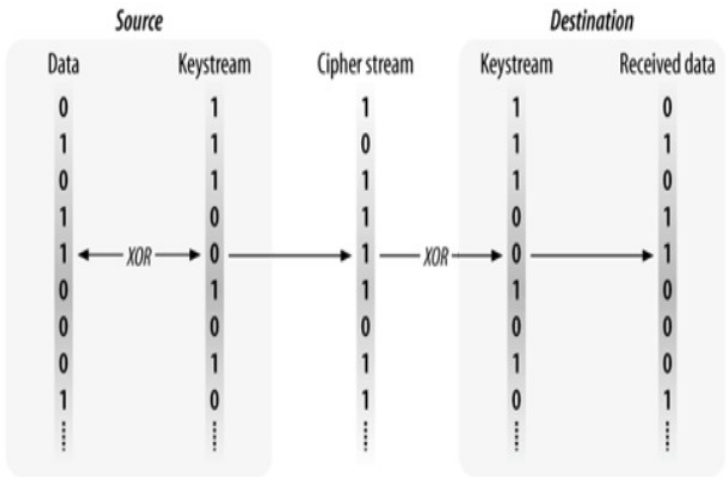
pojedynczy klucz używany przez AP i stacje

„Enterprise” używa się EAP (znanego też z PPP), 802.1X

komunikaty EAP, negocjacja sposobu uwierzytelnienia użytkowników,
wpuszczanie użytkowników do sieci wifi na podstawie danych z ser aut,
3 składniki:

1. suplikant (wpa_supPLICant),
2. autentykator (AP),
3. serwer autentykacji (RADIUS)

Wifi, WEP

Wifi w Linux-ie

Polecenia linuxowe:

ifconfig wlan0 up

iwconfig wlan0

iwconfig wlan0 mode managed/ad-hoc/monitor

Iwconfig wlan0 essid <nazwa sieci>

Iwconfig wlan0 chan <nr kanału>

iwlist wlan0 X/ X=scan, chan, keys, ...

wpa_supplicant, wpa_passwd (łatwa obsługa wpa/personal)

Jak się używa trybu ad-hoc ?

wł mode=ad-hoc, nadać nazwę 1 węzłow przez subcmd essid,

pozostałe węzły podłączają się też przez subcmd essid...

można używać WEP... (nie można WPA ?!)

Jeśli chodzi o implementacje w linuxie...

Wext (stare), nl80211, moduły cfg80211 mac80211 (nowe),

używa się gniazdek „netlink” (komunikacja user space - kernel)

Bluetooth

Spec IEEE 802.15, RF 2.4GHz, zasięg 10m (klasa 2), zastępuje kabel rs232...

Przepustowość: ok 1Mb/s (721kb/s, w nowszych spec więcej...)

Warstwa fiz/radiowa: FHSS (skakanie po kanałach, 79 kanałów)

Zabezpieczenia? Parowanie urządzeń bt (*linux*: bluetooth-agent <kod>)

Master/Slave: 1 master ≤ 7 slaves, komunikacja wyłącznie M-S (nie S-S),

adr sprzętowe 6 bajtów (jak eth/wifi), adr M determinuje schemat FH !!!

wymiana komunikatów między M a S (kilka slotów czasowych, TDM)

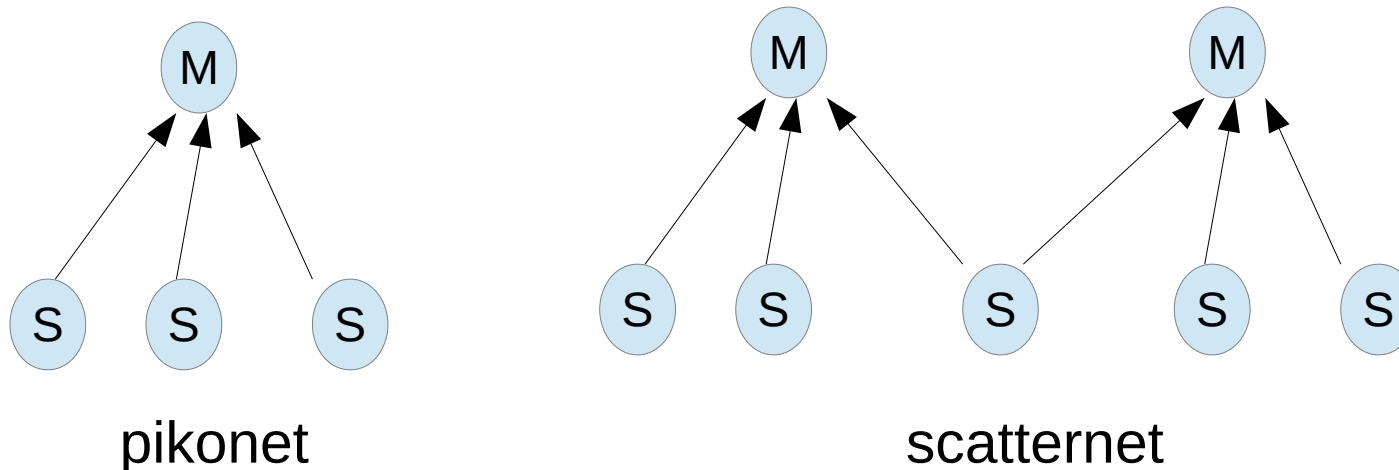
nadaje M lub jeden z S (wszystkim rządzi M)

Podstawowa sieć: **piconet**, wiele piconet-ów to **scatternet**

1 węzeł może być w wielu piconetach!!

problem formowania/obsługi scatternet nierozw. !!

dzięki FH (freq hop) jest szansa, że bliskie piconety używają innej częstotl w chwili t

Bluetooth c.d.

Stos proto (nietypowy!!), profile (=usługi)

RF – warstwa radiowa, 2.4 GHz, 79 kanałów,
FHSS,

Baseband – odp MAC, ramki, *nazwa myląca!!*

sloty czasowe 625mikrosek,
ramki mogą być wielokr slotów,

wymiana ramek między M i S (runda?),

2 rodzaje logicznych kanałów:

ACL (asynch datagramy) i SCO (synch, audio)

LMP ???

L2CAP = Logical Link Control Adaptation Prot
pkg o rozmiarze do 64kB, podobne do UDP??

RFCOMM – emul łącza szeregowego nad bt
nad poł rfcmm można uruchomić prot PPP
podobne do TCP??

Profile – rodzaj usług...

DUN dial-up networking

OBEX FTP przesył plików, prot OBEX

SDP ogłaszanie dostępnych profili

PAN, PANU siec nad bt...

Audio – np. słuchawki,

obsługiwane bez l2cap, bezp nad baseband...

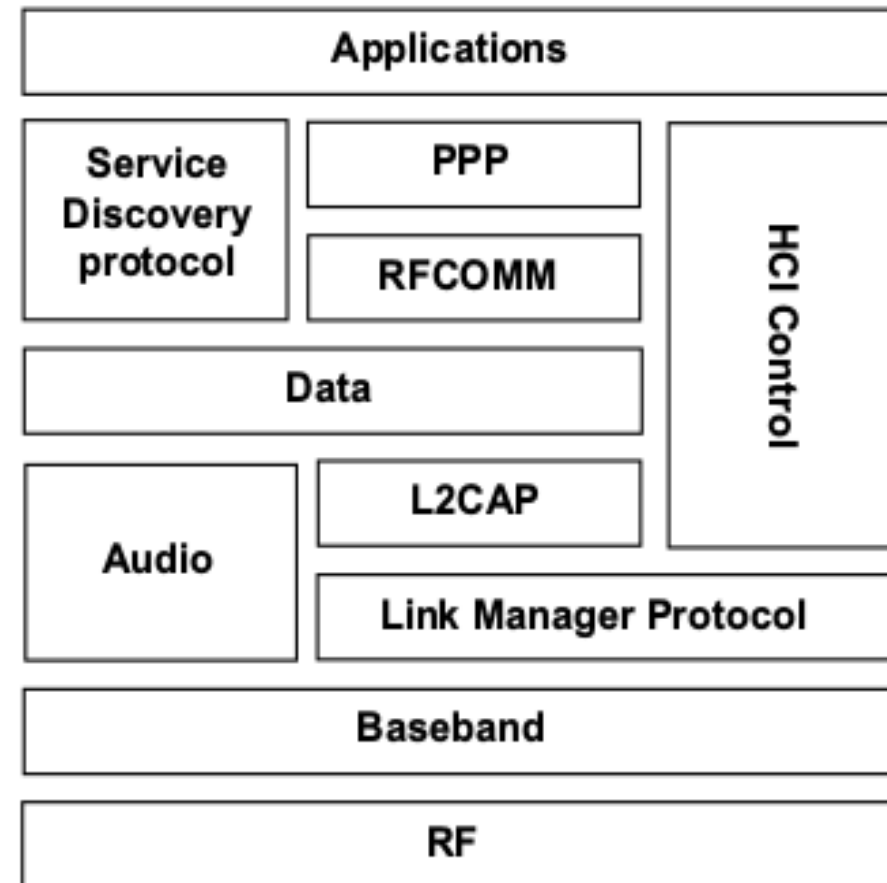

Fig. 1. Organisation of the BT stack.

Bluetooth c.d.

Impl linuxowa prot bt: BlueZ...

Komendy linuxowe:

bluetoothd

bluetooth-agent <kod>

hcitool dev; # adr_BT naszego urządzenia

hcitool scan; # wykrywanie sąsiednich urządzeń

hcitool con; # pokazuje połączenia M-S i typ kanału (ACL/SCO)

hcitool sr; # zamiana M/S

rfcomm connect <X> <adr_BT> <kanał>; # powstanie plik /dev/rfcommX

rfcomm listen rfcommX <kanał>

sdptool browse <adr_BT>; # pokazuje profile/usługi dostępne na urządzeniu...

Service Name: Dial-Up Networking

Service RecHandle: 0x10026

Service Class ID List:

"Dialup Networking" (0x1103)

Protocol Descriptor List:

"L2CAP" (0x0100)

"RFCOMM" (0x0003)

Channel: 22; # MH: rfcomm/ kanał 22 – to jest modem GPRS !!!

Language Base Attr List:

code_ISO639: 0x454e

encoding: 0x6a

base_offset: 0x100

Profile Descriptor List:

"Dialup Networking" (0x1103)

Version: 0x0100

